

Епископ Ф. Станиславов

Годината е 1651. България е изминала половината път от страшното робство. Тиранинът-угнетител със своите жестоки пипала, навред се просмука между нещастния български народ, който постепенно губеше своите сили. Няма ли измежду чедата на тази България, – с която едно време Карл Велики, маджарите и кръстоносците сключвали съюз, от която мощната Византия е треперела – да излезе един, който със своето слово, със своята храброст и смелост да потресе в неговото унило състояние българския народ? Да, Господа, от скутове на едно между два баира разположено село на име Ореш, излезе оня, който в най-тежките за България времена, скова оръдието за страхотната борба за свободата и той е Епископ Филип Станиславов.

Въпреки всички трудности и спънки, той съумя и успя да даде на българския народ първата печатна книга “Абагар” и с това той построи арсенала, в който от сега нататък ще се коват най-мощните оръдия за придобиване свободата. Не е ли вярно, че всички наши труженици за свобода като Раковски, Ботев, Левски и др., в своята борба за свобода си служиха на първо място и предимно с печатното слово?

Уважаеми Господа, годината, в която излезе първата българска печатна книга, е знаменитата дата. Дълбоко-проникнованото око на историка не гледа само голите факти на историята, но то задирва главно и причините за тия факти. Ето защо ние смеем да твърдим, че годината 1877 не е изключителната дата на българското освобождение, но че датата, която носи в себе си свободата като зародиш – това е дебело подчертано годината 1651.

Господа, когато Филип Станиславов, със своята книга в ръка сновеше из села и паланки, проповядвайки Божието слово, събуждайки народа и внушавайки му национално съзнание, в другия край на Северна България, един негов събрат, Петър Парчевич от село Чипровец, напуска страната и скита в чужбина при силните на деня, искайки тяхната подкрепа в борбата против турското владичество. Забележително е, че на екрана на българската история, между първите борци за свобода, се явяват двама католически епископи. Единият, Филип Станиславов, праядо и баща на всички наши български журналисти, писатели и просветители; другият, Петър Парчевич, пръв български дипломат, баща и учител на българската дипломация и политика.

Господа, ние днес градим нова България и се радваме, че преживяваме нейното обединение. А радостно е да отбележим, че в най-безнадеждното положение на страната ни, епископ Ф. Станиславов е имал предчувствието за събъждането на тия възделения на българския народ, като смело близо преди 300 години се е подписвал “епископ на Велика България”.

Слово на о.Евгений за празника на “Абагар”

Господа, България е чакала 250 години да се роди един неин син, който да разпръсне из цялата страна искрата за борба за освобождение, искра, която понататък като мощен ток обхваща цялата страна. А този син, Филип Станиславов е чакал 290 години за днешния ден, за да получи публично заслужената дан на признателност от българското общество. И в своя гроб днес той ще се усмихне, доволен за този народен поклон.

Ние благодарим на националното студентство, което устрои днешния ден и на всички ония, които със своето присъствие отдадоха почит на епископ Ф. Станиславов. Остава ни един дълг: всички да запазим и изпълним заветите, завещани като наследство от този велик българин.

Страници от Абагар - първата печатна книга на български език

(Слово на отец Д-р Евгений Босилков, произнесено в клуба на "Славянска Беседа", София, на 21 декември 1941 г., по случай честване празника на първата печатна книга "Абагар", автор епископ Филип Станиславов.)